

Košice 7. december 2018

Prírodovedci z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach priblížili atmosféru odovzdávania Nobelových cien

Začiatok decembra sa okrem Mikuláša už tradične spája s udeľovaním Nobelových cien, ktoré sú každoročne odovzdávané 10. decembra. V tento deň si pripomíname úmrtie jedného z najvýznamnejších vedcov 19. storočia, ale aj vynálezcu a podnikateľa Alfreda Nobela. Pri tejto príležitosti zorganizovala Prírodovedecká fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach podujatie ZAOSTRENÉ na Nobelove ceny, ktoré sa konalo počas dvoch dní v Historickej aule UPJŠ v Košiciach a v aule prof. Prasličku. Vedci z Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach priblížili problematiku výskumu, za ktorý boli udelené Nobelove ceny 2018, najskôr širokej verejnosti, študentom a učiteľom (vo štvrtok 6. decembra 2018 o 15. hodine) a následne žiakom a učiteľom stredných škôl (v piatok 7. decembra 2018 o 10. hodine).

“Prvé Nobelove ceny udelili v deň piateho výročia Nobelovho úmrtia, 10. decembra 1901, doteraz bolo celkovo udelených 590 cien. Nobelova cena ako najprestížnejšie vedecké ocenenie sa každoročne udeľuje za fyziku, chémiu, medicínu, literatúru, ekonómiu a za prínos pre mier osobám, ktoré "ľudstvu preukážu najväčšie služby". Vedci Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach formou popularizačných prednášok ozrejmia problematiku ako aj vlastný výskum v oblastiach, za ktoré boli udelené v roku 2018 Nobelove ceny za fyziku, chémiu a fyziológiu alebo medicínu“ uviedol počas podujatia prodekan pre vonkajšie vzťahy PF UPJŠ doc. RNDr. Marián Kireš, PhD.

Nobelovu cenu za fyziku z rok 2018 udelili trom vedcom za prínos a objavy v oblasti laserovej fyziky. Švédská Kráľovská akadémia vied sa rozhodla oceniť dve nezávislé témy. Prvou z nich je vynález optickej pinzety a druhou technológia, ktorá umožňuje generovať ultrakrátké optické impulzy vysokej intenzity. Fyzikálnu podstatu ocenených laserových techník a aplikácie optickej pinzety priblížili na základe vlastných skúseností dvaja vedci Mgr. Linda Babušik Adamčíková, Tlačová referentka a hovorkyňa; Rektorát UPJŠ v Košiciach, Šrobárova 2, 041 80 Košice; Kontakt: Tel.: +421552341112; mobil: +421905385911; e-mail: linda.babusik.adamcikova@upjs.sk; web: www.upjs.sk

z Centra interdisciplinárnych biovied Technologického a inovačného parku UPJŠ v Košiciach a Katedry biofyziky ÚFV PF UPJŠ v Košiciach, doc. Mgr. Gregor Bánó, PhD. a RNDr. Gabriel Žoldák, PhD.

Nobelovu cenu za chémiu za rok 2018 si podobne ako vo fyzike rozdelia traja laureáti za riadenú evolúciu proteínov a za fágové zobrazenie peptidov a protilátok, známe ako displej technológie. V prednáške Evolúcia v skúmavke ozrejmil túto problematiku doc. RNDr. Erik Sedlák, PhD., vedúci Centra interdisciplinárnych biovied TIP UPJŠ v Košiciach.

Nobelovu cenu za fyziológiu/medicínu za rok 2018 získala dvojica imunológov za objav v liečbe rakoviny pomocou špeciálnej formy imunoterapie, tzv. inhibície negatívnej imunitnej regulácie. Obaja prispeli k zavedeniu novej, vysoko účinnej metódy liečby rakoviny, ktorá nie je nasmerovaná priamo na nádorové bunky, ale na bunky nášho imunitného systému. Molekulárnu podstatu oceneného terapeutického prístupu priblížila záujemcom počas podujatia ZAOSTRENÉ na Nobelove ceny RNDr. Vlasta Demečková, PhD.. Na základe vedeckých výsledkov košického pracoviska poukázala na to, že nefunkčný imunitný systém v priebehu onkologických ochorení je možné reštartovať vhodným imunoterapeutickým prístupom, s cieľom posilniť imunitný dozor v tele pacienta.

Verejnosť, študenti stredných škôl, učitelia, ale aj kolegovia a študenti UPJŠ sa tak mali možnosť oboznámiť s najnovšími výsledkami svetovej vedy. Snahou fakulty je prispieť k rozširovaniu obzoru žiakov stredných škôl a učiteľov prírodovedných predmetov, matematiky a informatiky, z ktorých mnohí sú absolventmi PF UPJŠ v Košiciach. Pre mladých ľudí ide o signál, že aj v regióne sa študujú a skúmajú témy, za ktoré sú udeľované Nobelove ceny.

V prípade záujmu o podrobnejšie informácie kontaktujte:

doc. RNDr. Marián Kireš, PhD.

e-mail: marian.kires@upjs.sk

tel.: +421 905 585 631

Poznámka: Tlačovú správu nájdete archivovanú na www.upjs.sk v časti Vzťahy s verejnosťou <https://www.upjs.sk/verejnost-media/>.

Mgr. Linda Babušík Adamčíková
Tlačová referentka a hovorkyňa UPJŠ v Košiciach

Mgr. Linda Babušík Adamčíková, Tlačová referentka a hovorkyňa; Rektorát UPJŠ v Košiciach, Šrobárova 2, 041 80 Košice; Kontakt: Tel.: +421552341112; mobil: +421905385911; e-mail: linda.babusik.adamcikova@upjs.sk; web: www.upjs.sk